

PUHASRUUM

KONTROLLITUD LAHENDUSED PUHASTELE RUUMIDELE

■ VÕIMALUS ÕHUGA EDASIKANDUVATE OSAKESTE KOGUST KINDLA MÕÕDETAVA PIIRINI KONTROLLI ALL HOIDA

Puhasruum on kindlalt piiritletud ala, kus töötatakse “puhastes tingimustes”. Selliseid tingimusi vajatakse tänapäeval paljudes valdkondades: meditsiinis, samuti toiduainete- ja farmaatsiatööstuses, teadusuuringuteks, elektroonikas ja pooljuhtide tootmises. Tootmiskeskonna saastumine osakestega halvendaks toodete kvaliteeti või muudaks selle hoopis küsitavaks, niisiis peavad tootmisruumid olema puhtad ja steriilsed. Puhasruumid võimaldavad teatud piirini kontrolli õhu kaudu levivate osakeste koguse üle. Puhasruumides peavad kõik lubatud elemendid, seega ka laesüsteemid, vastama kõige kõrgematele nõuetele, mida osakeste kogustele kohaldatakse.

■ KLASSIFIKATSIOON

ISO 14644-1	US. FED STD 209D	US. FED STD 209E
1		
2		
3	1	M1.5
4	10	M2.5
5	100	M3.5
6	1.000	M4.5
7	10.000	M5.5
8	100.000	M6.5
9		

PUHASRUUMIDE ÕHUVOOLUD

Puhasruumid on ülerõhu all, mis puhtusenõuete suurenedes võib kasvada. Ülerõhk tagab, et ruumi ei tungi väljastpoolt mingeid osakesi. Kogu ruumi sisseseade peab vastama vähemalt ruumi enda ISO-klassifikatsioonile. Ahela nõrgim lüli määrab ära kogu ruumi puhtuseastme. Puhasruumid jagunevad laminaarse õhuvooluga (TAV) ja turbulentse õhuvooluga (TMS) ruumideks.

Õhuvoolu kiirus
von 0,45 m/s

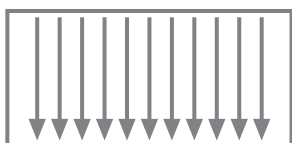
laminaarne
õhuvool (TAV)

turbulentne
õhuvool (TMS)

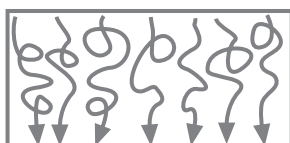
■ LAMINAARSE (TAV) ÕHUVOOLUGA Puhasruumid (ISO-klassid 1-5)

- ruumi täielik õhuvahetus toimub umbes iga 6 sekundi tagant
- õhk siseneb ruumi kogu lae ulatuses ühtlaselt kiirusega 0,45 m/s
- filtrid kogu lae ulatuses
- ruumis ei teki õhukeeriseid
- õhuvool läbib ruumi ühtlaselt ja seega ei kanda osakesed põiki läbi ruumi
- õhk imetakse ruumist välja ainult põrandaventilatsiooni kaudu

■ TURBULENTSE ÕHUVOOLUGA (TMS) PUHASRUUMID (ISO-KLASSID 6-9)

- õhk puhutakse ruumi lae tuulutussavade kaudu kiirusega 0,45 m/s
- ruumis tekivad õhukeerised
- osakeste kandumine läbi ruumi erinevas suunas võimalik
- õhk imetakse ruumist välja põrandaventilatsiooni või lae kaudu

Puhtuse seisukohast on otsustava tähtsusega ruumis vabaneva õhusaaste jagunemine. Mida ühtlasemalt saaste jaguneb, seda kõrgem on saavutatav puhtuseaste.

PUHASRUUM

TESTIMISE KÄIK

Laele asetatud valjuhäälidiga simuleeritakse laeplaatide koormust. Puhasruumi õhus leiduvate osakeste arvu saab kindlaks määrata väga tundlike mõõteriistadega. Osakeste arvu kindlaksmääramise järel mõõdetud ala klassifitseeritakse. Puhasruumid jagatakse klassidesse vastavalt kuupmeetris mõõdetud osakeste arvule. Seejuures vaadeldakse üksnes neid osakeste gruppe, mille summaarne statistiline jaotus põhineb osakestel suurusega 0,1 kuni 5 µm. Lisaks osakeste emissioonikäitumisele testiti ka laepindade vastupidavust keemiliste ühendite suhtes (puhastatavust), konkreetset puhastus-, protsessi- ja desinfitseerimisreaktiividele vastavalt standardi DIN 53168 menetlusele A. Muuhulgas kasutati testimiseks etanooli, isopropanooli, H₂O₂, Elma Clean'i jne.

TESTI TULEMUSED

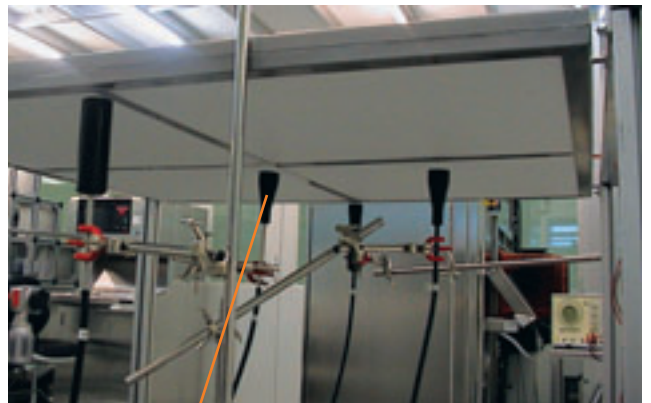
ISO klass 4 (ISO 14644-1 järgi) / klass 10 (US Fed. Std. 209E järgi)
THERMACLEAN S ühendid akrüülitud
SCHLICHT ühendid akrüülitud

ISO klass 5 (ISO 14644-1 järgi) / klass 100 (US Fed. Std. 209E järgi)
THERMACLEAN S akrüülkatteta

ISO klass 6 (ISO 14644-1 järgi) / klass 1000 (US Fed. Std. 209E järgi)
KOMBIMETALL ühendid akrüülitud

Valjuhäälidiga tekitatud helivõngetega avaldatud näidiskoormus

Mõõteandur (4 tükki)

Mõõteandur (4 tükki)

TEST

KLASSIFIKATSIOON

Puhasruumide tehnoloogia alal on tuntuimad õhu puhtuse klassifitseerimise normid US-Fed. Standard 209E ja DIN EN ISO 14644, mis jagavad puhasruumid klassidesse 1-100.000 (US-Fed. Standard 209D) või ISO-klassidesse 1-9, kusjuures klass 1 esitab puhtusele kõige kõrgemaid nõudeid.

MÄRKUSI TESTI KOHTA

Kuigi ripplaesüsteeme saab kasutada ainult turbulentsse õhuvooluga puhasruumides, kontrolliti maksimaalse emissioonikindluse tagamise huvides, kas AMF-tooteid oleks viimalik kasutada ka kiregema puhtuseklassiga ruumides.

	ISO 14644-1	US. FED STD 209D	US. FED STD 209E
laminaarne õhuvool	1		
	2		
	3	1	M1.5
	4	10	M2.5
	5	100	M3.5
turbulentne õhuvool	6	1.000	M4.5
	7	10.000	M5.5
	8	100.000	M6.5
	9		

PUHASRUUMIDE KLASSIFIKATSIOON

SCHLICHT ühendused akrüülitud	THERMACLEAN S ühendused akrüülitud	THERMACLEAN S	KOMBIMETALL sile ühendused akrüülitud
ISO 4 / Fed. 10	ISO 4 / Fed. 10	ISO 5 / Fed. 100	ISO 6 / Fed. 1000
Ravimite tootmine ja pakendamine avatud süsteemidega, ohtlike ainete lahtine käitlemine		nt operatsioonisaalid, farmaatsiatööstus	
nt puhasruumid kaitseriietuses personalile, pooljuhtide komponentide tootmine, CD-plaatide tootmine, pooljuhtide tootmise seadmete alad			peendetailide tootmine, elektroonikatoodete valmistamise lõppfaas, ravimite tootmine ja pakendamine suletud süsteemides

MÄRKUS: Siin ära toodud rakendusvaldkonnad on näitlikud.

PUHASRUUMI nõutava KLASSI määratleb vastavalt ruumi kasutusotstarbele PUHASRUUMI PROJEKTEERIJA.

Kontrollige, kas õhuvoolude liikumine vastab puhasruumi klassile.

RAHVUSVAHELISTE STANDARDITE VÕRDLUSTABEL

Riik ja kehtiv standard	U.S.A. 209D	U.S.A. 209E	ISO 14644-1	Prantsusmaa X44101	Saksamaa VDI 2083	Suur- britannia BS 5295	Austraalia AS 1386
kehtib alates	1988	1992	1997	1972	1990	1989	1989
			ISO Class 1				
			ISO Class 2		0		
	1	M1.5	ISO Class 3		1	C	0,035
	10	M2.5	ISO Class 4		2	D	0,35
	100	M3.5	ISO Class 5	4 000	3	E, F	3,5
	1000	M4.5	ISO Class 6		4	G, H	35
	10 000	M5.5	ISO Class 7	400 000	5	J	350
	100 000	M6.5	ISO Class 8	4 000 000	6	K	3 500

PUHASRUUM

Klass vastavalt EL heade tootmistavade direktiivile 91/356/EMÜ	MIKROBIOOTILISE SAASTE SOOVITUSLIKUD PIIRVÄÄRTUSED				Kasutamine
	õhuga edasi kanduvad mikroorganismid CFU / m ³	söötmeplaat ø 90 mm CFU / 4h	setteplaat ø 55 mm CFU	Kinnas trükiga 5 sõrme kohta CFU / kinnas	
A	<1	<1	<1	<1	Steriilsed tingimused
B	10	5	5	5	
C	100	50	25	-	Steriilsete ravimite tootmine
D	200	100	50	-	

CFU (Colony forming units) = bakterite kolooniad

Klass vastavalt EL heade tootmistavade direktiivile	Maksimaalne osakeste arv m ³ kohta			
	Puhkerežiimil		Töörežiimil	
	Osakeste suurus ≥ 0,5 µm	Osakeste suurus ≥ 5 µm	Osakeste suurus ≥ 0,5 µm	Osakeste suurus ≥ 5 µm
A	3 500	0	3 500	0
B	3 500	0	350 000	2 000
C	350 000	2 000	3 500 000	20 000
D	3 500 000	20 000	määratlemata	määratlemata

HEAD TOOTMISTAVAD

Standard ISO 9001 on rahvusvaheline tööstuse kvaliteedistandard. Sellest ei piisa aga näiteks ravimite tootmiseks, kus nõutakse vastavust heade tootmistavade (Good Manufacturing Practices, GMP) direktiivile. Heade tootmistavade direktiiv on kogu Euroopa Liidu ravimitööstuses kehtiv kohustuslik normdokument. Heade tootmistavade direktiivi kohaldatakse eelkõige ravimite tootmisel ja seega farmaatsiatööstuses. Lisaks sellele on veel arvukalt tööstusharusid ja valdkondi, mida heade tootmistavade direktiiv puudutab. Näiteks olgu nimetatud: toiduainete, kosmeetika, meditsiiniseadmete, biokatalüsaatorite, bioloogiliste ainete või pakendimaterjalide tootmine. Steriilse töökeskkonna loomisel on heade

tootmistavade direktiivile vastavad puhasruumid farmaatsiatööstuses ja viimasega seotud tööstusharudes kesksel kohal.

Steriilsus saavutatakse spetsiaalse ventilatsioonitehnika ja vastavate ehituslike meetmetega, näiteks seinte, lagede ja põrandate viimistlusega. Puhasruumi eesmärki ei saavutata, kui ruumis installeeritud tootmistehnika ning personali ja materjali liikumine ei vasta puhasruumile esitatavatele nõuetele.

Heade tootmistavade direktiivi eesmärk on tagada elanikkonna tervis ning kaitsta tarbijaid ja patsiente kahtlaste või koguni ohtlike toodete eest. See tähendab inimestele ja loomadele kõrgekvaliteediliste, usaldusväärsete ja efektiivsete ravimite valmistamist. Heade tootmistavade direktiivi keskmes on muuhulgas ruumidele, seadmetele, hügieenile ja mikroobsele saastele esitatavad nõuded.

KOHALDAMISVALDKOND

NÄITED

■ Ehituselemendid ja materjalid

- mikrodetailid
- nanotehnoloogia
- uute materjalide väljatootamine
- pinnaviimistlustehnoloogia

■ Mikroelektronika

- mikrodetailide valmistamine ja kasutamine
- pooljuhtide valmistamine
- mõõte- ja andurtehnoloogia

■ Farmaatsiatööstus

- farmaatsiatooted
- uurimistöö
- filtreerimistehnoloogia

■ Toiduainetetööstus

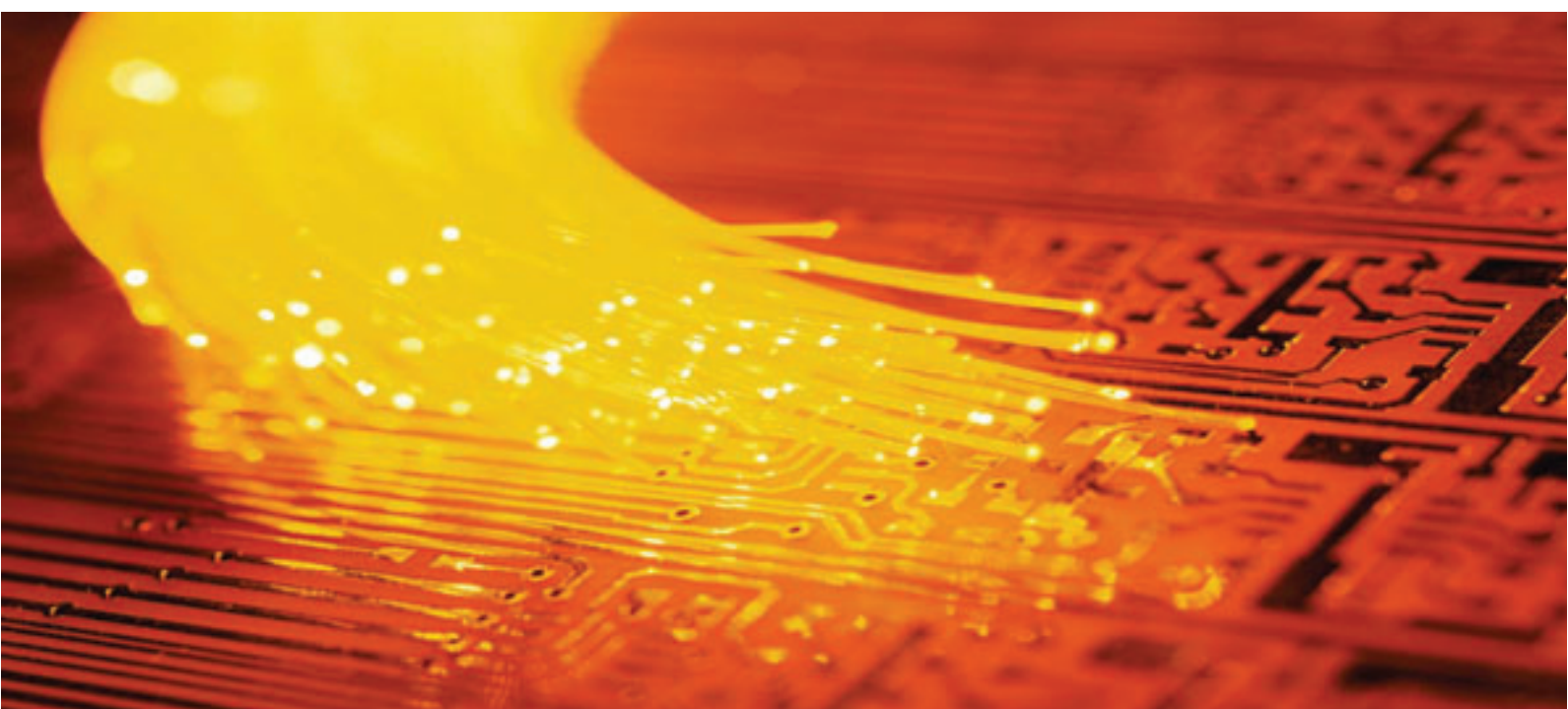
- toiduainete tootmine (nt valmis- ja sügavkülmutatud tooted)
- toiduainete pakendamine ja pakendite tootmine

■ Meditsiinitehnika

- implantaatide väljatootamine ja valmistamine
- biomeditsiin
- geenitehnoloogia

■ Tervishoid

- operatsioonisaalid
- filtreerimistehnoloogia

PUHASRUUMI TOOTED

PUHASRUUM

Schlicht

PEALISPINNA DISAINILAHENDUSED

- Schlicht
- Thermaclean S
- Kombimetall metall sile valge nagu RAL 9010

KONSTRUKTSIOON

■ nähtav konstruktsioon, väljavõetavad plaadid ^{*1}

Ehitusmaterjalide klass ■ A2-s1, d0 EN 13501-1

Tulekaitse klass ■ F30 – F120 DIN 4102 2. osa järgi

Heli neeldumine ■ EN ISO 354

Sagedus F, Hz	125	250	500	1000	2000	4000
Heli neeldumine α_s	0,24	0,24	0,10	0,07	0,07	0,06

$\alpha_w = 0,10L$, NRC-väärtus = 0,10

Heliisolatsioon ■ $D_{n,c,w} = 34$ dB EN 20140-9 (paksusel 15 mm)

Niiskuskindlus ■ suhteline õhuniiskus kuni 95%

Valguspeegeldus ■ valge nagu RAL 9010, mittepimestav kuni 90%

Wärmeleitfähigkeit ■ $\lambda = 0,052 - 0,057$ W/mK DIN 52612 järgi

Mõõtmed ■

Tarnitavad mõõtmed, samuti tarnekategoriad leiate hinnakirjast või aadressil www.amfceilings.com

Paksus / kaal ■

15 mm (ca. 4,5 kg/m²)

Värv ■

valge nagu RAL 9010

^{*1} Detailid vt „Süsteemsed lahendused“, programmi 1. osa. Üldised märkused vt lk 25.

Thermaclean S

KONSTRUKTSIOON

C nähtav konstruktsioon, väljavõetavad plaadid ^{*1}

Ehitusmaterjalide klass	■ C-s3,d0 EN 13501-1
Tulekaitse klass	■ F30 - F120 DIN 4102 2. osa järgi
Heli neeldumine	■ EN ISO 354 väärtused soovi korral
Heliisolatsioon	■ $D_{n,c,w} = 34$ dB EN 20140-9 (paksusel 15 mm)
Niiskuskindlus	■ suhteline õhuniiskus kuni 95%
Valguspeegeldus	■ valge nagu RAL 9010, mittepimestav kuni 90%
Soojusjuhtivus	■ $\lambda = 0,052 - 0,057$ W/mK DIN 52612 järgi
Mõõtmed	■ Tarnitavad mõõtmed, samuti tarnekategooriad leiata hinnakirjast või aadressil www.amfceilings.com
Paksus / kaal	■ 15 mm (ca. 4,5 kg/m ²)
Värv	■ S-valge

Kombimetall site

SYSTEM

F Vabalt rippuv koridorisüsteem, väljavõetavad plaadid ^{*1}

Ehitusmaterjalide klass	■ A2-s1, d0 EN 13501-1												
Tulekaitse klass	■ F30 - F120 DIN 4102 2. osa järgi												
Heli neeldumine	■ EN ISO 354												
Sagedus F, Hz	<table border="1"><tr><td>125</td><td>250</td><td>500</td><td>1000</td><td>2000</td><td>4000</td></tr><tr><td>0,48</td><td>0,28</td><td>0,30</td><td>0,27</td><td>0,18</td><td>0,17</td></tr></table>	125	250	500	1000	2000	4000	0,48	0,28	0,30	0,27	0,18	0,17
125	250	500	1000	2000	4000								
0,48	0,28	0,30	0,27	0,18	0,17								
Heli neeldumine α_s	0,48 0,28 0,30 0,27 0,18 0,17												
	$\alpha_w = 0,25L$, NRC-väärtus = 0,25												
Heliisolatsioon	■ $D_{n,c,w} = 42$ dB EN 20140-9 (paksusel 21 mm)												
Niiskuskindlus	■ suhteline õhuniiskus kuni 90% (vahelduva õhuniiskuse korral kuni 30°C)												
Valguspeegeldus	■ valge nagu RAL 9010, mittepimestav kuni 90%												
Mõõtmed	■ Tarnitavad mõõtmed, samuti tarnekategooriad leiata hinnakirjast või aadressil www.amfceilings.com												
Paksus / kaal	■ 21 mm (ca. 9,5 kg/m ²)												
Värv	■ valge nagu RAL 9010												

^{*1} Detailid vt „Süsteemsed lahendused“, programmi 1. osa. Üldised märkused vt lk 25.

^{*1} Detailid vt „Süsteemsed lahendused“, programmi 1. osa. Üldised märkused vt lk 25.

AMF PUHASRUUMIDE PROJEKTID

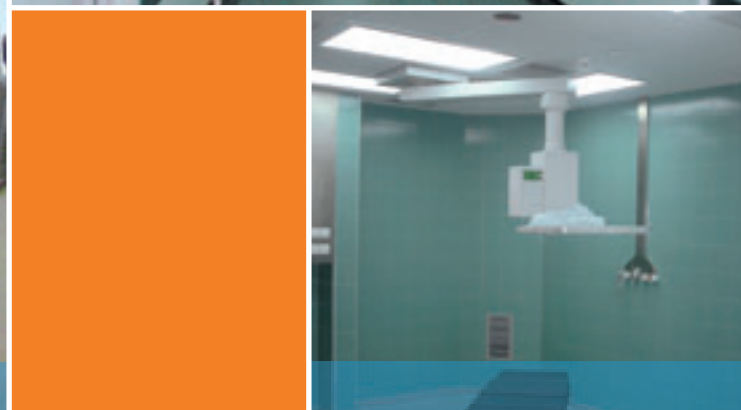
SAKSAMAA

HAIGLA, SOLINGEN

Toode	■ Thermatex Clean Room Schlicht
Konstruksioon	■ KonstruksioonC, liist SK /625 x 625 mm
Paigaldaja	■ firma Teuber Akustikbau

SERBIA

HAIGLA, LOZNICA

Toode	Thermaclean S valge
Konstruksioon	Konstruksioon C, liist SK
Maht m ²	1000 m ²
Arhitekt	Atlje Nikolić, arhitekt Predrag Nikolić
Paigaldaja	firma "Pionir" Vlasotince